

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken December' 13. dik napján, 1816 - dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Itt egy hosszszatska tzikkely következik: de ne ijedjenek-meg tölle türedelmes olvasóink, mert bizonyosok lehetnek effelől, hogy mennél tovább haladnak olvasásában, annal több olyan tárgyakra találhatnak benne, mellyek megérdemlik a' figyelemmel való megfontogatást.

A' Követek' kamarájának Nov. 28. dikán volt ülését felettebb nevezetesnek tárgy és írják lenni némely íróink a' következő tárgyra nézve. Annak a' biztosságnak Referense, melyre a' kéro leveleknek megvizsgálása van bizattatva, felolvasá: egyebek között, egy Párisi, *Robert Antonia* nevű leánynak a' Követek' kamarájához intézett kéro levelét, melynek ez a' foglalata: —

„Uraim! Meggyöződve lévén a' felől, hogy a' húséges alattvalók a' magok javokat és igaz ügyeiket haszontalanul soha sem sürgethetik, két ön-kény szerént (tsak szabad akarathol) való tselekedetek ellen mérészek hozzatok folyamodni, mellyeket a' Politziai Ministerium követett-el. A' történetek, legszorosabb igazság szerént előadattatva ezek:

„Az én atyám, a' ki hajdan Rouen i Prokurátor volt; az én atyám, ki a' revolutzió alatt *Marquis Blossville*vel egygyetértőleg, Normandiában Királyi Ágensí foglalatosságokat folytatott; az én atyám, kiknek elfogattatására egymásután száz három mint három parantsolatok adattattak-ki, kinek fejére számkivettetés s tizenkét esz-

tendeig tartott jutalomajámlás vala hirdettetve, kinek bátor felesége hat ízben vala fogságra tétetve és pedig azért, hogy a' Királynét, ki akkor mint fogoly a' *Conciergerie* nevű fogházban ült, kiszabadítani próbálta; az én atyám, ki az 1814 dik esztendőben, a' maga hosszszas szolgálatainak jutalmául, mint Királyi biztos Normandiába küldetett, hogy ezt a' tartományt a' Királyi törvények' alá vissza térítse; az én atyám, ki az *interregnum* (a' Bonaparte második versbéli rövid Császárkodása) alatt elfogattatván ezen fogságában oly szerentsés vala, hogy magának a' Bonaparte' hadi plánumát megszerzette; s a' Királynak megküldötte; az én atyám, a' ki véllem egygyütt azoknak a' húséges alattvalóknak seregét, kik a' Királyi Familiát Gen't-be kísérték, nevelte; végezetre, az én atyám, kinek gyenge talentumai azutan, a' *Fidèle a mi du Roi* nevű újságnak írására fordittatván, a' maga buzgóságának és bátarságának új bizonyságait mütatta, a' múlt Oktobernek 30. dik napján, igen szembetűnő módon, arra a' gyanura, hogy a' Politziai Minister ellen külömbkülömb írásokat nyomtatott volna, elfogattatott.

„Uraim! könnyen képzelhetik az Urak azt, hogy az az ember, a' ki, tsak Monarkhájának szolgálhasson semmi veszedelemmel nem gondolt, kétségenkívül azzal a' bátarsággal is bírt volna, hogy eme' Ministert, ha a' thrónusnak java kívánta volna, egyenesen szemtűl szemben és közönségesen megtámadja; minthogy egy Minister: kit a' Cou-

stitúciónális Akta, száma d á s s o l t a r t o z ó v á t e i t , az az ember, kinek *kritizálására* (tselekedeteinek megvizsgálására), sőt bévándolására is, mindeneknek jussok van. Még jobban meg fognak pedig Uraságtok az atyám' ártatlansága felől győződni, ha az értékre csik, hogy kétszeri házvizsgálások után, mellyek az atyám' jelennemlétében történtek, 's a' mellyek között az egygyik, reggeli 7 órától fogva estvéli 7-tig tartott, semmit nem találtak nálla, a' mi által az ellene való gyanakodás megvalóságosíthatott volna, Miadazonáltal tsakugyan legszorosabb 's titkos fogságban tartották őtet egész a' folyó hónap' 9-dik napjáig, 's azolta az úgy nevezett *de la Forcé*-be vitték, 's mind ez ideig meg nem nyehettük, hogy hozzá be mehessünk. Tudjuk hogy a' titkos fogság' szükséges légyen mind addig, míg a' fogságban lévő személy ki nem kérdezett: hanem, minekutánna egyszer ez a' formálítás elvégződött, melynek a' törvények szerént, az embernek elfogattatásatofogva számlálván 24 órák alatt meg kellene esni, azután nem egyéb a' titkos fogság hanem tsak kizoztatás (*tortúra*), melynek az a' célja lehet, hogy a' szerentsétlen üldözött személyből olyan vallástételek tsikortathassanak-ki, mellyekre szükség volna azért, hogy még annál nagyobb keménységgel lehessen bánni véle."

„Mit lett volna a' Miniszternek tselekedni kötelessége? Az, hogy az atyámat a' kikérdezés után vagy mindjárt szabadságba helyheztesse, vagy az ítélszéknek azonnal által adja. Hanem őtet, oly fogás alatt, hogy még további vizsgálódás fogna ellene munkába vétettni, a' melly pedig annyival is szükségtelemnbb fogna lenni, hogy az ítélszéknek székeik, mellyek a' Politziának igen kemény formálításait külföldben is ellenzik, arra semmit nem ügyelének, őtet ezért tizenegy napig titkos fogságban tartani, annyi, mint az ő ártatlanságának győzedelmeskedését hátráltatni, 's a' személyes szabadságnak védelmezésére

fennálló mindentörvényeket lábalá tapodni.“
„Az én atyámmal e' szerént tsak valamelly kikeresett tirannussághoz bántak ilyen kegyetlenül, 's Uraságtoknak annyival is inkább meg kell ezen indulni, ha azt megfontolják, hogy itt az egész dolog tsupagyanakodáson fundáltatik, a' melly esetben a' bűnöst, ha a' büntétel valósággal meg volna is, az ő meg ítéltetése előtt szabadságától megfosztani seba nem lehetne. Mind ekeszerént Uraim, az Urak a' Minister' magaviseletében tsalhatatlanul kétsős megbántását találják-fel a' személyes szabadságnak; egygyet az én atyám 's az ő nagyobbik fia' elfogattatásában, a' másikat abban a' barbarusságban, melly szerént a' Minister ezen két áldozatokat, *tizenegy napoktól fogva*, a' magok Pamilyáikkal való minden közölsülestől megfosztotta.“

„Hogy hogy! hát ez a' Minister azokat az embereket, kik a' Király eránt való hajlandósághéli állandóság és bátorság által magokat leginkább megkülömböztették, a' Király nevében büntetetlenül kesergetheti 's üldözheti? . . . Hogy hogy! Hát most midőn a' *Legitimusság' Systemája* győzedelmeskedik, azoknak az embereknek a' kik 27 esztendőknék lefolyta alatt, annak büntetésre méltó ellenségei ellen szüntelenül tusakodtak, üldözöttetéssel és kesergettetéssel kellé most jutalomul megteztettniek, mint *Robespier*, a' *Direktorium*, és a' *Bitangoló* alatt bántak véleek? — Hogy hogy! hát a' virtusnak tsakugyan örökké el kellé a' gonoszság által nyomattatni? . . . Nem, Uraim! az Urak nem fogják ezt megengedni, azért, mert az Urak a' thronusnak oltalmazói 's a' Constitúciónak örálói, 's azért is, hogy az Urak felruházatva vagnak azzal a' jussal, hogy a' kötelességeikről elfelejtkező Minisztereket elvadolbassák.“

„Én e' szerént beáruolom az Urak előtt Gróf *Decazes*t, a' Politziai Minisztert, mint bűnöst, azért, *először*, hogy az én atyámnak és bátyámnak személyes szabadságát megbántotta, *másodszor* azért, hogy az én

személyes tulajdonomat is megsértette, a midőn az atyám és bátyám elfogattatása után hat napok múlva, a' *le fidèle ami de Roi* nevű újságlevelet megszüntette, a' melly nem az én atyám', hanem a' magam' tulajdon jóságom vala; mert haszintén azt feltennők is, hogy az atyám és bátyám bűnösök volnának, ebben még sem lehetne semmi fundamentomos okot találni arra, hogy én a' magam' júságot 's élelmem' keresése' módjától megfosztattassam, annyival kevesebbé pedig, ha még az is igaz, hogy az a' bűn, mellyért a' Minister panaszolkodik, csak egy különös írásból hozattatik-ki, 's a' nevezett újságban magában semmi legkisebb is ki nem adattatott, a' mi a' cenzurának eleibe nem adattatott volna."

„Tudom én, hogy a' revolúciónak egész lefolyta alatt szabadságot vettek magoknak külömbkülömb Politziai Ministerek, az olyan újságleveleknek, mellyek nékiek nem tettettek, megszüntetésére: hanem ez a' jus nintsen semmi törvények által megerősítette, 's következésképpen nem állhatfel a' Constitúciónak idejében. Egy újságlevelé olyan tulajdon jóság, melly éppen olyan szent, mint más akár mi egyéb tulajdon, és az, a' ki azt bírja, 's a' ki, vagyonának egy részét annak felállítására elköltötte, attól egy Ministernek akarátja által meg nem fosztathatik. A' gonoszság, machiavellismus, és terrorismus által már minden próbatételek elkövették: de már ma, Frantziaországnak megtartatására, nintsen egyéb hátra, csak a' jó erkölts és igazság; e' nélkül elveszett Frantziaország."

„Talám ezt mondja valaki, hogy a' Ministereknek felelettel való tartozása, még csak most kezd felállítatni, és még eddig semmi törvények által nintsen regulátatva: de, hiszem a' Constitúció egy felelől kifejezi azt, hogy minden tulajdon megsérthetetlen; másfelelől pedig az is igaz, hogy az a' véték, mellyért az én atyám és bátyám panaszolhatnak, nyilván való képpen kifejeztetik a' Büntető Törvényes-könyvnek

114-dik tízkelyében, a' hol ezek mondatatnak: — “

„Ha valamelly közönséges tisztviselő, Agens, vagy Országloszéki Elöljáró, egy vagy több polgároknak valamint személyes szabadsága úgy azoknak polgári jussok ellen is valamit vagy parantsolt, vagy elkövetett, a' polgárságból való levettetéssel büntetessék meg. — “

„Én tehát, Uraim, tellyes reménsséggel az Urak' igasságos vóltára bízom magamat, 's nem kételkedek semmit az eránt, hogy sietni fognak az én atyámnak és bátyámnak azon üldöztetésektől való megszabadításával, mellyeket csak a' lázszatóknak és árulóknak kellene szenvedni, és hogy engem' is vissza tesznek az én illy törvénytelenül elvétetett tulajdonomba. — “

„*Robert Antonia*, a' *fidèle ami du Roi*, egy még *Gentben* kezdődött újságlevelé tulajdonosa."

Ez a' kérő levél sokáig tartó és heves disputálás tárgyaúl szolgált a' kamára' két egymással ellenkező tagjainak, tudniillik az *Ultráknak* és a' *Constitúciónálisoknak*. — Felolvassván a' Biztosság' Referense a' levelet, azután megmondotta a' biztosságnak arról való vélekedését is, a' melly summásan ennyiben állott, hogy a' kamara nem elegyitheti magát, a' nevezett Leányzónak kérései közzül sem égygyikre sem másikra nézve, ezen dologba. — A' kamara tagjai közzül legelőbb Gróf *Bourdounaye* állottfel és tartott egy hosszú beszédet a' biztosságnak vélekedése ellen; sokáig vitatta a' kamarának azt a' jussát, melly szerént ennek hatalma van arra, hogy a' Minister-től magyarázatot kívánhasson az öreg *Robert* és a' fia' elfogattatásának okairól; 's végezetre javasolta, hogy a' kamara halasztassa-el a' biztosság' vélekedése eránt tettendő határozását addig, míg a' Minister-től a' kívánt magyarázatok meg nem érkeznek. — Hasonló hosszú okoskodással iparkodott gyengíteni ezen orátornak beszédét *Courvoisier* nevű követ, bizonyos törvény-

“izikkelyeket és Királyi rendelkezéseket hordván elő, mellyek azt bizonyítják, hogy bír a' minister legalább ideigóráig való (temporair) hatalommal arra, hogy azt tselekedhesse, a' mivel a' felolvastatott kérés levélben vádoltatik. *Courbiere* nevű tag oly nyilatkoztatást tett hasonló hosszú beszéd által, hogy ő éppen úgy ítél ezen egész dologról, mint Gróf *Bourdonaye*, és azt kívánja, hogy a' Kamara' előlülje a' Ministerhez írván, adja tudtára neki, hogy azon magyarázatokat, mellyeket a' kamarának ő tölle kívánni jussa van, tegye meg.

Most már *Lainè*, a' belső dolgokra ügyelő Minister, ment-fel az Orálószekbe, 's fontos és igen világos beszéd által mutogatta-meg azt, hogy a' kamarának telyesseggel nintsen az a' jussa a' maga előlüljének megparantsolni azt, hogy ez a' Ministerek között valamelyikhez irjon 's ennek mintegy hasonlóképpen megparantsolhassa a' kívánt magyarázatoknak közlését. Hanem hogy arra van jussa a' kamarának, hogy alázatos kérés levele által a' Királyhoz folyamodják 's ő Felségét kérje azoknak a' nyilatkoztatásoknak közöltetésére, mellyekről azt tartja, hogy azoknak közlése, a' Státusnak javát 's a' törvényeknek pontos betölttetését illeti. — “Ezt előre botsátván (így végezte szavait a' Minister) azt kérdém én már most, hogy valyon az előttünk álló dologra nézve kell-e ilyen kérés levelet küldeni a' Királyhoz? Hiszem a' Politizai Ministertől bizonyos magyarázatok kívántatván, ő már ezeket, önként való kedvezésből, közölte a' biztossággal, 's ezeknek megértése után ítelt úgy a' biztosság, hogy semmi további lépésnek tételére nem volna szükség, mint ezt ő (a' biztosság) már ezen kamara előtt ki nyilatkoztatta, akkor, mikor azon vélekedését közölte, hogy a' kamara ne elegyítse magát ezen dologba. Már most, Uraim, a' ti meghatározástokra bizom azt, hogy ilyen környülállások között, 's mind azok után a' mik már véghez vitettek, 's minekutána

már a' ti biztosságtok is megtétette a' maga vélekedését, szükséges legyen-e még több magyarázatokat is kívánni?”

Itt sokak egyszerre felkiáltottak, hogy rekeszszék-bé a' vitatást, 's végezzék-el a' kérdésnek meghatározását. — Az előlülő felkiáltott, hogy ő voksolás által fogja meghatározatni, hogy bérekeszszék-e már a' vitatást, (a' dolog felett való beszélgetést)? — Ebből ilyen öszszeszollaikozások következtek: —

Elölülő: Némelyek azt kívánják, hogy rekeszszem-bé a' disputálást, én ezen kérdést voksolás alá botsátom. — *Mások sokan*: Mi ezt nem kívántuk. — *Az előlülő*: Sokak kívánták, sőt indító okokat is hoztak réá elő. — *Castelbajac* (az orálószekbe sebesen felszaladván) Kérem, hadd beszélhessek. A' dolog igen fontos. Hát ugyan meg kellene-e az 1816-dik esztendőben, ezen tanátskozásnak helyén, egy *Royalista*' keserves kiáltásának meghalgattatás nélkül nemulni? A' vitatásnak folytatatni kell! — *Mások sokan* (egyszermind nagy zúgással): De, hát mi az a' *Royalista*? Mi minyájan *Royalisták* vagyunk, mind, mind! — Erre nagy kiáltozás támadotta' szalában; a' rendnek megtartását kiábálták minden felől. — *Castelbajac* még egyszer hozzá fogott a' beszédhez: de letorkolták, egygyet sé szolhatott. Az *Elölülő* hozzá fogott az arra való voksoláshoz, hogy felbeszakassák-e a' dologfelett való disputálást, vagy né? A' voksolás tsak felállás vagy ülve maradás által ment véghez. A' voksoló többsége azt határozta, hogy félbe kell a' disputálást szakasztani. Mások felkiáltottak, hogy nem igaz, és azt kívánták, hogy egygyenként való megszollittatással essék a' voksolás. — Az előlülő azt mondotta, hogy e' nem lehet, mert így tsak akkor szokás voksolni, mikor a' közönséges, tudniillik a' felállás vagy ülve maradás által való voksolás után a' kérdés másodsor is kételkedés alatt marad. — Tehát ismét megtétette az előlülő a' felállás vagy ülve maradás által való vok-

solást, 's ennek is csak a' lévén a' resultátuma, a' mi az elsőnek, ekkor még réte-
netesebben kezdtek sokak kivánni, hogy
égygyenként és névszerént való voksolást
rendeljen az előlülő, mert (így kiáltoztak
néhányek) setét van a' szalában, nem lehet
jól látni, hogy ki áll-fenn, ki ül? Még
a' karból is, a' hol a' nézők ülnek, kiál-
tották, hogy melyik részen légyen a' több-
ség. Az előlülő semmit nem tehetett. —
Bellart felkiáltott: Előlülő ur, lásson hoz-
zá kötelességéhez! — Ilyen kiáltozások kö-
zött egyszer csak felállottak ülőhelyeikről
mind azok, kik az előlülőnek jobbra felől
padokon ültek (ezek azok, a' kik *Ultráknek*
lenni tartatnak), 's kimentek a' szalából. —
Bourdounaye, *Ambrujeac*, és *Chalabre*, egy-
szersmind az oratori szék felé futván, így
kiáltoztak: A' gyűlésnek nints telyes szá-
ma; nintsen jussa a' voksolásra; protestá-
lok az ő végzése ellen! . . . Híjába paran-
tsolta az előlülő a' rendnek megtartását! hi-
jába tsengetett; nem tehetett egyebet, ha-
nem felállván a' kalapját a' fejére nyomta,
's az ülést, mint a' kamara' régulái, az ilyen
rendeletlen esetekre nézve meghatározták,
egy óráig félbe szakasztotta. E' történt
estvéli öt orakor. . . .

Az ülés hat orakor ismét elkezdődött,
hanem azon a' jobb kézfelől való oldalon,
melyről feljebb emlékezünk, a' padok mind
üresen valának: hanem annyin, a' men-
nyi arra kívántatik, hogy a' voksolásnak
ereje lehessen (úgy mint 132-ten) tsakugyan
voltak az egész szalában jelenlévő tagok. —
Az előlülő azonközben mondotta, hogy ta-
lám nem lesznek elegendő számmal? *Bel-
lart* felkiáltott, hogy elegen vannak. — So-
kan így kiáltoztak: A' kamara' egész szá-
ma 236 tagokból áll; a' tsupa többséget pe-
dig 119 tagok teszik; itt pedig mi most
132-ten vagyunk jelen; tehát többen va-
gyunk, mint a' tsupa megkívántató több-
ség, 's azonnal hozzá akartak a' voksolás-
hoz fogatni. Hanem *Serre* nevű tag az
oratori székbe felmevén, azt kívánta, hogy

halgassák-meg. Elő adta legkissebb rész-
rehajlás nélkül, legnagyobb mértékletes-
séggel és böltsességgel, hogy ő attól, hogy
azt a' meghasonlást, melly magát ezen ka-
marának tagjai között ezen lármás ülésben
kiműtatta, nem tsak hogy nagyobbra élesz-
teni de tsak helybe hagyni is akarná, igen
távol lévén, úgy itél, hogy; mivel a' vé-
lekedés' külömbféléségének szabadnak kell
lenni, tehát illendő leszen azokat az ő kép-
viselő társait is meghalgtatni, a' kik kevé-
sel ezelőtt a' szalából kimentek, annyival
is inkább, minthogy ezen dologban a' Mi-
nister (*Lainé*) is egy beszédet tartván, be-
szédjét azon tagok ellen intézte vala, a' kik
ezen ülést már most ide hagyták; melyre
nézve ő jovallja, hogy ezen ülést most fél-
be szakasztván, folytatását a' következő
ülésre tegyék által. Mellyet mások is hely-
be hagyván, az ülésnek felbeszakasztatá-
sa megerősítettett: hanem Minister *Lainé*
mind e' mellett is hathatósan meghívta a'
kamarát, hogy el nem kell felejtteni meg-
határozott módon beírni a' jegyző könyvbe
azt, hogy ezen kamara olyan bölts volt;
hogy a' tanátskozást más napra által-
tette, noha egészen telyes számmal volt
is arra, hogy a' kérdésben forgott tárgyat
elvégezhesse.

A' következett napon telyes számmal
jelen voltak a' kamara' tagjai, 's legkissebb
rendetlenség nélkül mindenek elő mondot-
tak vélekedéseiket, a' kiknek tettzett. A'
Ministerek közzül is jelen voltak, Hertzeg
Richelieu, Hertzeg *Feltre*, és *Lainé*. A'
beszélgetések többek és hoszszabbak voltak,
mint sem hogy mind elő lehetne azokat hor-
dani. Hanem végezetre voksolásra kerül-
vén a' kérdés, a' voksolóknak nagy több-
sége által meghatároztatott a' biztosság' vé-
lekedése, a' melly kevés szókkal és világos
értelme szerént ennyit teszen, hogy a' Kö-
vetek' kamarája nem elegyíti belé magát a'
Robert Familia' ügyibe; vagy más szókkal:
nem veszi-fel a' *Robert*' leányasszony' bé-
ró levelét.

Kevés napokkal ezelőtt ugyan ezen ké-
rő levelet a' *Pairek'* kamarájába is beadta
vala ez a' leányzó: de ott is jónak talál-
ták azt fel nem venni.

Nagy Britannia.

Egy *Anglus* tisztekből álló katona ítél-
őszék *Frantziaországban* *Cambray* városá-
ban, a' múlt Sept. 23-dikától fogva 26-di-
káig, törvényes tanácsot tartott a' 12-dik
Huszár Regementbeli *Stanhope* nevű Had-
nagy ellen, 's végre oly ítéletet mondott
réa, hogy az *Anglus Király'* szolgálatjából
elűzettessek. A' bűne, mellyért megítél-
tetett a' volt, hogy egy más valakivel ösz-
sze beszélvén, *Beauchamp* nevű Lordot réa
vették, hogy avassa magát vélek valami
valmely vakmerő szerentsejátékba, melyre ez
magát réa vétetni engedvén, *Stanhope* 8000,
a' másik személy pedig 7000 font Sterlin-
get (egygyütt valami 150 ezer forintokból
álló summát) nyertek-el tőlle.

A' mostani beteg elméjű *Anglus Ki-
rályról* III-dik Györgyről azt jegyzik-meg,
hogy azolta, hogy a' *Normannusok* ezt az
Országot elfoglalták, egy *Király'* uralkodá-
sának ideje sem tartott oly sokáig, mint
az övé, még a' III-dik *Henriké* sem.

A' *Bristol*i híres Orátor *Hunt*, ki a'
minapi *Spa Fieldi* gyűlésen a' kortisna' ab-
lakából oly lármásan orátorkoda, tsakugyan
audentziát nyere a' belső dolgokra ügyelő
Ministernél Lord *Sidmouthnál*, 's által adá
néki a' *Spa-Fieldi* népgyűlés' kéro' levelét,
oly kérelemmel, hogy a' *Minister* adja be
azt a' *Régens Princz*nek. A' nevezett Mi-
nister be adta ezen kéro' levelet, és *Hunt*
már Nov. 21-dikén választ is kapott vála a'
Ministertől; a' melyhez képpest közönsége-
sen kihirdettette *Hunt*, hogy ő mind azok-
rol a' dolgokrol, a' mellyek az utóbbi gyű-
léstől fogva történtek, a' *December'* 2-di-
kán, hasonlóképpen a' *Spa-Fieldi* nevű me-
zőn tartandó gyűlésben, számot adni akar
a' népnek; melyre nézve, mint ő reméli,
az a' gyűlés igen népes fog lenni.

Angliába *Brighton*ba egy oly em-
ber érkezett haza, a' *Lord Exmouth* expedi-
tziójától után az *Algiriai* fogságból, a' ki
abban 26 esztendőktől fogva rabszolgásko-
dott. Nagyön megváltozva találta jószágait.
Három darab földjeit adták-el az alatt; mel-
lyeken néhány új házak állanak most; sőt
a' *Régens Princz'* mulató házának egy szeg-
lete is erre van építetve. Ő törvényesen
kivánnya vissza a' maga volt vagyonait, 's
kivánusa által nem kevés zűrzavart okoz.

A' belső dolgokra ügyelő *Minister* *Lord
Sidmouth* a' *Londoni* *Lordmájorra*, azért,
hogy a' maga minapi pompázását a' *West-
minsteri* utzákon hintóban és nem a' *Them-
se* vizén tartotta mint eddig szokásban volt,
réa irván, kedvetlen levelezés támadott
köztök.

Mennyire néki vadúltak *Angliában* né-
mely emberek a' *Fabrikák'* alkotmányainak
összserontásához, megítélbetni ezen egy
példából, hogy *Leicesterben* egy fiatal em-
ber, a' ki egy időtől fogva ezen városban
Gumley Richard nevű *Fabrikásnál* dolgo-
zott, megmérgeződévén egy vas rudat vett
a' kezibe 's egy éjtzaka az ura *Fabrikájába*
egyedül bemenvén, öszsze tördelt ott vagy
hat szövő széket. Most ítélőszék' eleibe
állították.

Egy *Anglus* újságíró arról emlékezővén,
hogy a' *Prussiai* nagy híru' és tudományú
Humboldt ahoz készül, hogy már most *Nap-
keleti* *Indiába* vévén útját, 's ezt is bejár-
ván, a' tudományos világot itt teendő mi-
neralogiai gyűjteményei 's tapasztalásai ál-
tal, innét is gazdagítsa, azt jegyzi-meg, hogy
ott, az ő ítélete szerént tsak az ő hazája'
fiainak az *Anglusoknak* illene 's kellene é-
féle utazásokat tenni.

Szent Ilonáról így irtak Sept. 14-dik
napján: — "Ez a' sziget sok kárt vall a'
Státusok' fogolyemberének ítélte miatt.
Itt most tsak az *Anglus Király'* 's a' *Nap-
keleti* *Indiai* *Anglus kereskedő társaság'*
hajóit lehet látni. Ugyan ritkán engedő-
dik-meg vagy egy idegen hajónak az itt va-

ló megállapodás, az is csak egy battria mellett vasmatkákon, *Amerikai* hajónak így sem, egynek is. *Bonaparte*, mint mondják még mind dohog (békétlenkedik), és hogy négy levéloldalt beírt az ellen való panaszolkodással, hogy mint foglyot úgy tartják; panaszait az Európai Udvarokhoz intézte, 's mint ezt is csak mondják, a *Termagant* nevű hajón küldötte-el ide. *Hudson Lowe* még máig sem barátja, kiről azt mondják, hogy éppen jó Kormányozó oda; nem engedi telyességgel, hogy csak egy lépést is tegyen a meghatározott líneán kívül *Bonaparte*. *Bertrand*, addig míg a *Longwoodi* ház egészen el nem késül, még *Huttsgatében* lakik: hanem a Kormányozó engedelmé nélkül, hozzá sem szabad senkinek menni. A *Bonapartéval* 's hozzátartozókkal való közösülés olyan, mint ha egészen megtiltatott volna. A sziget úgy körül van vétetve olázkodó 's mindenféle vigyázó hajókkal, és strázsákkal, hogy az onnét való elszökést tsupa lehetetlenségnek kell tartani.

B e t s.

E' hónap' 6-dik napján (pénteken) dél előtt 12 orafelé, nagy pompa vala az Udvarnál. Az Alsó Austriai Rendek a magok Marschaljok Gróf *Dietrichstein* által vezetvén, közönséges audiéncziára botsáttak Urunk és Aszszonyunk ó Cs. K. Felsegekhez, a véghez ment Felseges Házassághoz való pompás szerentseltető tiszteletnek megtételére.

A Rendek' Marschalja, a Rendeknek erre kirendelt Követjei 's az Uri és Ritteri Státusnak számos tagjai, minnyájan gála hintokban 's forma ruhás tselédjeik hintoik előtt menvén, bementek a Burgba a Cs. Udvarhoz. Előttök, egy Cs. K. Lovag, egy Cs. K. Lovas tsapat, 's egy Cs. K. Lovas Udvari *Fourier*, mentek.

Megérkezvén az Udvarhoz, itt a külső szálaból Fő Camerarius Gróf *Wrbna* Ur által a másdikba bekísértettek 's ó Felse-

geknél bejelentettek, a kik ezen Követséget a Titkos Tanácsosi szobában a thronus előtt fogadták, jobb felől a Fő Camerarius, a testörző seregek' Kapitányaik 's a Császár ó Felsege General-Adjutánsa, balfelől pedig a Fő Udvarimesterné Gróf *Lazanszky* né, Fő Udvarimester Gróf *Wurbrand*, 's a Császárné ó Felsege' ó palotás Dámái udvarlottak.

Az Ország' Marschalja egy, az ó Cs. Felsege eránt való szeretetet hűséget, és tiszteletet kifejez, ó gyökeresbeszédet intézvén ó Felsegéhez abban az ország' szerentseltető kívánságait kifejezte. Erre ó Felsege kegyes kifejezésekkel felel, 's a Rendeket a maga atyáskodó kegyelmessége és kegyessége felől bizonyosokká tenni méltoztatott.

Azután Császárné ó Felsegéhez fordulván a Marschal, ó Felsegét is hasonló beszéd által tisztelte, ezen igen alázatos kérelmet is hozzá tévén beszédéhez, hogy a régi időktől fogva szokásban lévő házassági ajándékot, mellyet az idevaló Fejedelmi Érsek egy ezüstös kék könyvben benyujtott, kegyesen és kegyelmesen elfogadni méltoztasson. Császárné ó Felsege ezen szerentseltető tisztelet-tételt 's ajándékot a Rendektől kegyesen elfogadni, 's őket a maga kegyelmessége felől kegyes szovakkal bizonyossá tenni méltoztatott, melly után az egész Követség kijövé, az országházához az előbbeni rendel vissza tért. Ezen pompázás alatt a Darabont (lántsás, gyalog), a Magyar Nemes 's Német, Lovas, testörző seregek tették a parádés szolgálatot.

Elegyes dolgok.

Meg határozva írják a *Londoni* levelek, hogy a *Bonaparténak* határoztatva volt 20,000 font Sterlinge, 8000-re szállítottak-le.

Rio Janciróban oly reménség volt, hogy olyan Dékretum fog minden oráo kihirdettetni, melly által *Brasiliában* minden valláson lévőknek, egyeulő jusok adattanak.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Magyar Penzios Institutum, Méltós. Latinovics János Ur, a' Királyi Helytartó Tanács Cancelláriájának Directora, Sz. István Apostoli Király Rendjének Vitéze, ugymint ezen Intézet Praesese' előülése alatt a' közelítő 1817-dik esztendő Januáriusa 12-dik napján fogja tartani szokott félesztendői üléseit. Mellyre nézve ezenel kinek kinek jelentetik, hogy, ha ezen Intézetbe, melly a' Tisztviselőkre, 's kiváltképen Özvegyeikre és Árváikra nézve olly szép segedelmet nyújt, még Julius 1. napjától fogva 1816. bevétetni kívánnának, magokat Frankóztott Irásaikban az Intézet Deputatiójánál a' fellebb megjegyzett Jan. 12-dike előtt jelentsek: külömben, ha az akkori ülések után érkezendenek Kérelemleveleik, tsak fél esztendővel későbbre fognak felvételteni. —

Mivel Ő Felsőge kegyelmesen azt végezte, hogy a' Pesti Universitátsnál a' Facultások Directorai ismét behozattassanak, 's ennek következtésül már az Orvosi Karhoz T. Pfisterer András Urat, Tsászári Királyi Tanácsost, Magyar Ország Fő Orvosát, és a' Királyi Helytartó Tanácsnál a' Tudománybeli Commissio Assessorát Directornak kinevezte, Nagy Méltóságú Úr mélyi József Ország Bírója Ő Exciája, mint az Universitás Praesese, az újonnan nevezetett Director Urat Dec. 1. napján az Orvosi Karnak tellyes gyűlésében hivataljába hévezette. Ezen alkalmatosságal a' Praeses.

Ur Ő Exja az Orvosi Tudomány fontosságáról ékes beszédet tartott, mellyre a' Facultás nevében T. Leuhossek Mihály Dékán Ur felelt; végre mind a' Praeses Ur Ő Exjához, mind az Orvosi Karhoz az új Director Ur hálálól, és magát ajánló beszédet tartott. —

H i r a d á s.

Az alábbirt, Felsőges helybehagyással közönségesen hírül adja a' maga pártfogóinak és barátjainak, hogy egy Berlinben az 1815-dik esztendő Juniusának 20-dik napján költ Kabineti irásszerént, neki, az ő mesterségi szorgalmatosságának buzdítására, Prussus Király Ő Felsőge a' maga különös kegyességéből és kegyelmességéből, egy megtiszteltetési polgári, aranyfüles és pántlikás, pénzt (medalliat) küldött legyen. —

Továbbá azt is jelenti ugyan ő, hogy a' maga addig való lakását a' városban az úgynevezett *Tiefen Graben*ből, a' 166 számú házból, a' *Graben* mellett az úgynevezett *Schlossergaeszchenben* lévő, 635 számú háznak 2-dik emelétébe, által tette legyen, és magát mindeneknek, minden magyar ruházatok' készítettése által való legpontosabb és tsinosabb szolgálatjára, ajánlja.

Horváth György

Polgári Magyar Köntöstsinaló.

- Dec. 10. dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzedulában 356 5/8 forintot; — egy Császári aranyért; — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr.
Dec. 11. dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 358 — forintot, — egy Császári aranyért — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért 15 fl. 57 krt
Dec. 12. dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzedulában 358 2/3 forintot, — egy Császári aranyért — fl. — kr. — egy Hollandus Aranyért — fl. — krt. adtak.